

2015: het jaar van de diversiteit

We horen het Steffi Weegmüller nog zeggen na 2014: “ik wens me eens een normaal jaar”. Wel, met 2015 heeft ze weer een jaar gekregen waar alles behalve normaal was. Niet alleen zij uiteraard, in heel Duitsland is 2015 een jaar van contrasten. Maar laat 1 ding al duidelijk zijn: in 2015 was het gelukkig wel mogelijk prachtige wijnen te maken. Om dit te kunnen kaderen hebben we na onze bezoeken terplekke een eerste verslag opgesteld om 2015 als jaargang beter te begrijpen. Gebaseerd op de gespreken met vele wijnbouwers, en op de eerste degustaties van de 2015 wijnen.

De stress van een hectische 2014 pluk was nog maar net verwerkt, of een natte en relatief warme winter brak aan. Vooral de lente kwam zeer vroeg op gang met in april al temperaturen die de grens van 25° overschreden. De vegetatieve ontwikkeling in de wijngaard volgde snel en in de tweede helft van mei brak de bloei aan in de warmere gelegen wijngaarden. De zomer in 2015 valt maar onder 1 noemer te plaatsen: recordzomer! Extreem warm (40°!) en op vele plekken ook extreem droog. Door de natte winter bleek de watervoorraad in wijngaarden met oa klei- en leemaandelen, gekoppeld aan oude stokken een zegen. Jonge aanplant had het moeilijk en irrigatie was op vele plekken een noodzaak. Iedereen verwachtte een vroege oogst, de angst voor een nieuwe 2003 (met rijke, alcoholische wijnen) bracht duidelijk onrust.

1 september bracht een ommekeer in het weer dat zowel een zorg als zegen was voor de wijnbouwers (zie verder). Nadat het hele jaar al de temperaturen duidelijk boven het langjarige gemiddelde piekten, brak een periode van koelte aan. In die mate zelfs, dat de temperaturen duidelijk beneden het gemiddelde lagen. De rijping van de druiven werd afgeremd. Een geluk!

Johannes Geil (Rheinhessen): het fundament. Zoals steeds.

Laat ons met een certitude beginnen: Johannes Geil is in zijn klasse zowat de meest stabiele en intelligente wijnbouwer die we kennen. De beslissingen die hij tijdens de oogst heeft genomen getuigen van ervaring, kwaliteitsvisie en inschattingsvermogen. Er is –net zoals bij andere domeinen in Rheinhessen- een duidelijk verschil qua stijl tussen de Rieslings en de Burgunders en Silvaners. De

Rieslings bij Johannes zijn heel precies, mooi fris met duidelijke sappigheid. De trend van de vorige jaren om net dat tikje strakheid in de wijnen te hebben zet hij feilloos verder zonder dat het drinkplezier ook maar 1 moment in gevaar komt. De Weissburgunders en Silvaners zijn duidelijk rijker dan 13 en 14. Maar dat wordt schitterend opgevangen door extra structuur. Heel volwassen wijnen. En een

extraatje dit jaar: maar liefst 4 Ausleses werden er geproduceerd. Silvaner, Scheurebe, Rieslaner en Riesling Auslese: elk in een eigen stijl en kwaliteit. We konden niet kiezen en we zullen ze alle 4 opnemen. En iets waar we nu al naar uitkijken: eindelijk een nieuwe Frühburgunder Goldkapsel! Vanaf voorjaar 2017.

Stefan Sander (Rheinhessen): op de balans tussen fris en rijk

De stijlbreuk tussen frisse Rieslings en rijke Burgunders was hier nog groter dan bij Geil. Mooie instapriesling bij Stefan (reeds gebotteld), bij de geproefde Loessterrassen moeten we nog een kanttekening plaatsen. Die zat nog in de knop, maar zal pas einde april worden gebotteld. Verder 2

zeer mooie instapwijnen: een elegante Silvaner trocken en een krachtige Weissburgunder trocken. 2015 is hier goed met vooral een sterke basis. In het hoger gamma merkten we hier en daar alcoholwarmte. Te herproeven eens gebotteld.

Gesine Roll (Rheinhessen): Degelijkheid troef.

Gesine is met haar Weedenbornhof één van de recentste domeinen in ons gamma. Regelmatig hebben we al de feedback gekregen dat dit domein een echte aanwinst is in ons gamma. We merken ook dat haar wijnen bijzonder goed lopen en dat onze klanten haar fijne en minerale stijl met dat tikkeltje sappigheid waarderen. 2015 bracht voor Gesine een jaar waar de wijnen intenser en voller

zijn dan 2014. Doordat haar wijngaarden iets hoger zijn gelegen én hoofdzakelijk uit kalk bestaan komt de frisheid niet in gevaar. De Weissburgunders van 2015 beloven veel: zowel de instap als de Kalkmergel. Van haar specialiteit, Sauvignon Blanc, kregen we de Terra Rossa als vatstaal en dat was indrukwekkend. Prachtige mineraliteit, zeer aromatisch en de juiste dosis frisheid. Een jaargang waar we met veel plezier zullen mee werken!

Opvallend was ook haar rood in 2015. Ze heeft wat raad meegekregen van de bevriende broers Rings uit de Pfalz (topdomein), en een eerste proefsessie toonde een prachtige Spätburgunder en Sankt-Laurent in wording. Het uiteindelijk resultaat is iets voor 2017.

Philipp Wittmann (Rheinhessen): groot, groter, grootst

Een wijnbouwer zei me onlangs nog dat er werkelijk niemand in Rheinhessen zo maniakaal met zijn wijngaarden bezig is zoals Wittmann. Percelen in Kirchspiel komen haast als een Engelse tuin over. Zijn wil naar kwaliteit kent geen grenzen. Er werd op geen enkele moeite gekeken en vooral op geen enkele kost bespaard om alles eruit te halen. Wat Philipp Wittmann heeft gepresteerd in 2015 is het

allerbeste wat we totnogtoe in ons glas kregen. Tjonge, wat was dat. En dan die collectie van maar liefst 7 (!) Ausleses. Vooral de Niersteiner Auslese was (ook gezien de nog toegankelijk prijs) indrukwekkend. Alle Rieslings waren er “boenk” op. Misschien was de 100 Hügel in 2014 een tik sterker, dat is het enige “minpuntje” (maar dat is eigenlijk muggenziften). De angst die Philipp had was het eventuele

gevolg van de droogtestress in de zomer die later in de wijn tot uiting zou kunnen komen. Elk perceel waartoe er een kans daarop zou bestaan (ook al waren die wijngaarden voor de Riesling trocken of Westhofener bestemd) zijn verdwenen in de 100 Hügel. Het gevolg van droogtestress kan je pas na enige tijd proeven en de 100 Hügel is voor eerder jongere consumptie. Nu, evengoed kans dat er geen probleem was, maar Philipp wou geen risico nemen. Alle druiven werden manueel

getrieerd in de kelder, om zo geen enkele botrytis- en overrijpe druif in zijn droge wijnen te hebben. Van de uitgeselecteerde druiven vinifieerde Philipp een impressionante reeks van 7 Ausleses, een Beerenauslese en 3 Trockenbeerenausleses. De droge Rieslings waren o zo precies, diep mineraal en enorm lang. Morstein GG Riesling was kippenviel. De zuren liggen zelfs hoger dan in 2014, maar met meer extract. Bij Philipp is in 2015 een meesterlijke collectie gemaakt. Zijn status van groot wijnbouwer stijgt alleen maar.

Het verhaal Eva Fricke (Rheingau).

Eva Fricke heeft eveneens een pracht van een 2015 collectie. We waren ook maar al te blij om zien hoe na vele jaren werken op de rand van het realistische ze nu eindelijk een vaste stek in Kiedrich heeft kunnen vinden. Ze heeft nu een realistische bedrijfsgrootte -7ha, met goed uitgeruste kelder en vinotheek- die haar in staat stelt toekomstgericht te werken. Haar investeringen en werkwijze hebben helaas tot een prijsstijging geleid. Nu, voor de Lorch en Kiedrick valt dit echt wel mee. Daar

komt een Euro bij, maar haar Rheingauer gaat van €11,50 naar €13,90. Ze had geen keuze, en ze wil ook geen keuze meer maken. Voor haar Rheingauer kocht ze totnogtoe altijd een deel druiven aan bij collega wijnbouwers. Aangezien ze als niet-Rheingauer (ze komt uit noord Duitsland) altijd als laatste in de rij stond om druiven aan te kopen moest ze in verhouding relatief veel betalen en het was vaak lang zoeken om de kwaliteit te vinden die ze wou. Daar heeft ze komaf mee gemaakt. In 2015 is amper nog

een fractie van aangekochte druiven, in 2016 zal alles van eigen druiven zijn.

Dan komen we onmiddellijk op de factor kost: In 2015 oogstte ze slechts 41 hl/ha, en alle nieuwe aangekochte percelen zijn Steillagen. De kost bij Eva om wijn te maken ligt even hoog als bij een topdomein uit de Moezel. Ook is heel haar domein nu biologisch. Haar boekhouder heeft berekend dat de kost voor haar hoger ligt dan de prijs waaraan ze de Gutsriesling 2014 heeft verkocht. En dat plaatst alles in een perspectief. Wanneer Eva zegt dat 2015 haar beste basisriesling die ze al heeft gemaakt, dan is dat bij haar geen platte verkoopstaal om de prijsstijging te verdoezelen. Dat is de realiteit.

Dat Eva tot de beste domeinen in de Rheingau hoort, daar is voor ons geen twijfel meer over. Maar wat is die Rheingau toch verdomd conservatief en chauvinistisch. Aanvaard worden door collega's is voor Eva nog steeds moeilijk. Aan lef en kwaliteitsvisie ontbreekt het haar niet. Ze was in 2015 trouwens één van de allerlaatste domeinen om te oogsten. En dat maakt haar in die regio nu al tot één van de winnaars. Daar waar je bijvoorbeeld in de Pfalz moest reppen om niet in overrijpheid te gaan bleven de zuren en de fysiologische rijpheid in de Rheingau zeer lang een moeilijk punt. De angst op slecht weer hebben vele wijnbouwers in de Rheingau de verkeerde impuls gegeven snel en vroeg te oogsten. Gevolg: vele groene wijnen die ook zijn ontzuurd geweest. Eva zat bij de laatste domeinen om te oogsten en bracht perfect rijpe druiven binnen, met zuren die ook hier rond het niveau van 2014 lagen. Uitslecteren was de boodschap, vandaar een laag rendement van 41 hl/ha. We proefden 10-tallen vaten (perceelselecties), en merkten dat Eva prachtige wijnen heeft gemaakt. Eveneens bij onze lievelingen van het jaar.

Von Winning (Pfalz): majestueus

Bij von Winning werden we door Gutsdirektor Stephan Attmann begeleid. En net zoals zijn rechterhand Andreas Hütwohl is dit één brok passie. En vooral: er geen doekjes omwindend. Hij

benadert zijn eigen en een ander gamma met grote eerlijkheid.

Hoe je in de Pfalz in 2015 topwijnen kon maken? Wel, tegenover het zuiden van Rheinhessen is hier elk jaar een rijpheidvoorsprong. Dat maakt dat wachten zoals in Rheinhessen en Rheingau uit den boze was. De suikers zouden te snel stijgen, verlies aan zuren, en vooral verlies aan aroma-expressie. Bij von Winning werd quasi alles in september geoogst met een

optimale fenolische rijpheid, prachtige zuren en een moderate alcohol van 12-13°. Stephan haalde het voorbeeld aan van een beroemd collega-domein waar ze pas met de oogst begonnen wanneer von Winning de laatste druiven binnenbracht. "Daar is geen Riesling beneden de 13,5 – 14°".

De instap WIN WIN 2015 is beresterk: schitterend fruit, beet en structuur. De degustatie vatstalen van de eerste en grosse Lagen bracht ons van de ene wauw in de andere. Hier is een indrukwekkende collectie gemaakt die naadloos aansluit met de grote von Winning jaren. We zijn er inmiddels zo van overtuigd dat hier van 's werelds beste droge Rieslings worden gemaakt, dat we de criticasters enkel kunnen melden dat hun 'blindheid' voor deze grootsheid hun deze parels doet missen. De selectie 2015 die we van von Winning zullen verdelen zal een hoogtepunt in ons gamma vormen: of het nu de eerste Lage of de grosse Gewächse zijn: hier is geen enkele zwakte te merken. Top!

Christmann (Pfalz): sterke basis

Enkele km zuidelijker ligt die andere Duitse topper: Christmann. En ook Steffen sprak over het feit dat tijdig oogsten in dit gedeelte van de Pfalz een noodzaak was om precieze wijnen te maken. Net zoals bij von Winning werd de oogst ook bij Christmann in september afgehandeld. Wat ons opviel was de

toegankelijkheid van het instapgamma. Normaal heeft Christmann echt veel tijd nodig. Zowel de Gutsriesling als de geproefde Ortsweine (Ruppertsberger,...) waren heerlijk fris en sappig tegelijk met die typische kruidigheid die de wijnen van Steffen zo kenmerkt. Bij de geproefde eerste Lagen en grosse Gewächse moeten we enig voorbehoud noteren. Ze waren nog zeer gesloten en waren moeilijk om nu al te

beoordelen waardoor we de verwachte kwalitatieve stap naar boven niet helemaal konden waarnemen. Behalve dan bij de vaten IDIG: een gigantische wijn in wording en één van de toppers van de jaargang. Tikje ronder dan 13 en 14, maar met diepe structuur en puristisch fruit. Megawijn.

Weegmüller (Pfalz): komaan Scheurebe!

Wat is proeven bij de zussen Weegmüller toch telkens weer een moment van humor. Wereldberoemd in Duitsland is Steffi Weegmüller. Doe zelf maar eens de test. Vraag maar aan eender wie in Duitsland in de wijnsector of ze Steffi Weegmüller kennen. Dat heeft verschillende redenen: Steffi is zowat de eerste vrouw in Duitsland die een vooraanstaand domein heeft geleid (nog steeds trouwens), ze heeft het hart op de tong en ze is een zeer goed wijnbouwsters met sterke specialisatie inzake aromatische druiven (Scheurebe, Rieslaner, Gewürztraminer). Toen in januari de eerste botteling van de droge Scheurebe 2015 binnenkwam waren we zeer blij want dit lag in de lijn van de vorige jaren. De degustatie van de vaststalen op het domein bracht een iets ander gezicht. Steffi Weegmüller heeft in 2015 wat later geoogst dan bv von Winning en Christmann en vooral bij de zoete wijnen misten we op moment van proeven de speelsheid en aromadifferentiatie die we zo gewend zijn hier. De droge Scheurebe die voorzien was voor de hoofdbotteling was op het proefmoment ook zeer gesloten. "Tja, een diva is die druif", liet Steffi weten. Er is gelukkig van dit domein nog een prachtige selectie van 13 en 14 wijnen waardoor we de tijd hebben de 15 wijnen op te volgen eens ze gebotteld zijn.

Alexander Laible (Baden): de meester van Riesling in Baden

Knab (Baden): groot potentieel voor rood...

Het is bijna niet te geloven hoe constant Alexander over de jaren heen werkt voor zijn Riesling. Of het nu een koele, natte, warme,... jaargang is: Alexander weet met elke jaargang raad en 2015 brengt volledig wat je van zijn Rieslings verwacht: veel geel fruit, rijkere stijl en sappigheid. Gewoonweg lekker en toegankelijk. Zijn 2015 rosé is ontegensprekelijk zowat de beste Rosé die hij al heeft gemaakt. En dan komen we tot bij het volgende thema van 2015: voor rood is dit waarschijnlijk één van de grote jaargangen. Na moeilijkere jaren zoals 13 en 14 voor rood is 2015 een jaar met een gigantisch potentieel voor Spätburgunders. Hoe goed 15 zou kunnen zijn proefden we al in prille fase bij Knab. Intense wijnen, veel sap en kracht. Of 15 in rood werkelijk groots zal worden kunnen we pas later weten. De eerste rode toppers van 15 verwachten we pas vanaf 2017.

Opvallend is dat in Baden de Spätburgunders bij vele topdomeinen al vanaf einde augustus werden geoogst. En dan kan je al vermoeden dat het voor de witte Burgunders in de warme stukken van Baden (Kaiserstuhl) te warm is geworden. Bij Knab was daar alleszins iets van te merken. We kregen een werkelijk heerlijke instap Weissburgunder in het glas (komt trouwens in het gamma). Bij de zogenaamde witte toppers van de jaargang was toch hier en daar alcoholwarmte te merken. Te herpoeven na botteling.

Ook opvallend: terwijl ze in Rheingau bij vele domeinen geen weg konden met een teveel aan zuren, was het in Baden vaak omgekeerd... 2015: een jaar van contrasten. Van zowel gigantische wijnen (vooral voor Riesling van boven de as Mittelhaardt/Pfalz) alsook wijnen die door een te vroege of te late oogst hun reputatie niet kunnen waarmaken. Oogstimpresies over Nahe (Schäfer-Fröhlich), Franken (am Stein), Ahr (Adeneuer en Julia Bertram), Mosel (Eva Clüsserath) volgen nog. Maar daar zijn de eerste geluiden zeer positief.

Zoals elk jaar zijn we streng geweest in de selectie en bieden van 2015 een collectie aan waar we trots op zijn.